

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4100-02-11/2012/P/12/001

Katowice, dnia 4 kwietnia 2012 r.

Pan
Jerzy Kajzerek
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rybniku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku² w zakresie czynności windykacyjnych podejmowanych w 2011 r. przez OPS względem osób zalegających ze spłatą należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w ramach kontroli powiązań budżetów jednostek samorządu terytorialnego z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 2 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działalność OPS w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

Kontrolę postępowań windykacyjnych przeprowadzono w OPS na podstawie analizy dokumentacji 30 dłużników alimentacyjnych, których zaległości, wg stanu na 31 grudnia 2011 r., były największe kwotowo.

1. Pracownicy Działu Świadczeń Rodziny OPS³, w poddanych kontroli sprawach dłużników alimentacyjnych, podejmowali czynności windykacyjne, w tym w szczególności: ustalali adresy dłużników, wydawali decyzje o zwrocie należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, zawiadamiali dłużników o wszczęciu postępowania o zwrot należności oraz wystawiali i przekazywali tytuły wykonawcze do organów egzekucyjnych.
2. Dział Finansowo-Księgowy OPS prowadził księgową ewidencję analityczną, pozwalającą m.in. na ustalenie: danych identyfikujących dłużników alimentacyjnych, wielkości przypisanych im należności, kwot do zapłaty

¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82, zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwanego dalej „OPS”.

³ Zwany dalej „DŚR”

oraz terminów, w których powstały z tego tytułu zaległości, a także dat ich spłat. Ewidencję tę prowadzono zgodnie z planem kont, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 3 i opisem konta 221, określonym w pkt 30 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

3. Po zakończeniu okresu świadczeniowego w badanych sprawach, dotyczących dłużników alimentacyjnych, wydano 104 decyzje o zwrocie należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę 801 115,39 zł, z tego w okresie objętym kontrolą wydano 74 decyzje na kwotę 582 272,01 zł. Jednak nierzetelnie wywiązywano się z - wynikającego z art. 35 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵ - obowiązku niezwłocznego wydania ww. decyzji, gdyż żadnej z nich nie wydano w terminie do 1 miesiąca od zakończenia okresu świadczeniowego. Decyzje te wydano w przedziale od 32 do 628 dni po zakończeniu okresu świadczeniowego, tj. 58 decyzji na kwotę 476 880,66 zł wystawiono po upływie od 32 do 91 dni, 24 na kwotę 159 618,56 zł od 92 do 183 dni (tj. od 3 do 6 miesięcy), 10 na kwotę 65 300 zł od 184 do 365 dni (tj. od 6 miesięcy do 1 roku), a 12 na kwotę 99 316,17 zł od 400 do 628 dni (tj. po upływie 1 roku). Jako przyczyny stwierdzonych opóźnień Dyrektor OPS wskazał dużą czasochłonność czynności związanych z ustalaniem adresów zamieszkania dłużników i przedstawicieli do doręczeń (dotyczy przypadków, gdy miejsca pobytu dłużników oraz ich adresy nie były znane OPS) oraz przyjętą w OPS kolejność prowadzonych czynności (w pierwszej kolejności podejmowano czynności związane z wydawaniem decyzji na nowy okres zasiłkowy, a dopiero w dalszej - prace w zakresie wydawania decyzji o zwrocie), co - zdaniem NIK - nie usprawiedliwia niewykonywania obowiązku wydawania decyzji bez zbędnej zwłoki.
4. W związku z wydanymi decyzjami o zwrocie należności przez dłużnika alimentacyjnego wystawiono 42 tytuły wykonawcze na łączną kwotę 286 513,38 zł. Do dnia 31 grudnia 2011 r. nie wystawiono 10 tytułów, na łączną kwotę 116 300 zł, pomimo upływu terminów płatności wskazanych w poszczególnych decyzjach o zwrocie należności alimentacyjnych⁶, co stanowiło naruszenie przepisu § 5 ust. 1 rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, że tytuły wykonawcze należy wystawiać po upływie terminu płatności określonego w upomnieniu. W związku z tym, że OPS nie wysyłał upomnień, tytuły wykonawcze należało wystawiać po upływie terminu zwrotu należności, określonego w decyzjach o zwrocie należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, tj. jak wskazano w decyzjach po 30 dniach od daty ich uprawomocnienia. Dyrektor OPS wyjaśniał, że późniejsze terminy wystawienia tytułów wykonawczych nie mają wpływu na wielkość środków przekazywanych z egzekucji administracyjnej, wiążą się natomiast z kosztami ponoszonymi przez organy wierzyciela, którymi obciążają OPS urzędy skarbowe, umarzając postępowanie, co - zdaniem NIK - nie zwalnia z obowiązku terminowego wystawiania tytułów wykonawczych.
5. W okresie objętym kontrolą czynności windykacyjne prowadzono niezgodnie z procedurą⁷ określoną przez Dyrektora OPS. Wszystkie czynności windykacyjne (w tym, w szczególności podpisywanie tytułów wykonawczych, prowadzenie ich ewidencji oraz przekazywanie do właściwych miejscowo organów egzekucyjnych) wykonywali upoważnieni pracownicy DŚR. Zgodnie natomiast z obowiązującą w tym okresie w OPS procedurą, opisane powyżej czynności (z wyjątkiem podpisywania tytułów wykonawczych, co było obowiązkiem Dyrektora OPS) winny być wykonywane przez pracowników Działu Organizacyjnego i Spraw Pracowniczych. Powyższe wynikało z wystawienia przez Prezydenta Miasta Rybnika dodatkowych

⁴ Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁶ Dot. decyzji nr: DSR-8320/DT.a3/R/13432/11 z 03.11.2011 r. na 18 000 zł; DSR-8320/DT.a2/R/7793/11 z 20.05.2011 r. na 15 600 zł; DSR-8320/DT.a2/R/8265/11 na 500 zł; DSR-8320/DT.a2/R/8266/11 na 6 000 zł; DSR-8320/DT.a2/R/8264/11 na 10 800 zł i DSR-8320/DT.a2/R/8263/11 z 20.06.2011 r. na 16 300 zł; DSR-8320/DT.a3/R/13553/11 z 04.11.2011 r. na 12 000 zł; DSR-8320/DT.a3/R/13767/11 z 07.11.2011 r. na 15 600 zł; DSR-8183/DT.a2/R/5552/11 z 14.01.2011 r. na 14 300 zł; DSR-8320/DT.a3/R/13449/11 z 03.11.2011 r. na 7 200 zł.

⁷ Zarządzenie nr 15/2008 z dnia 9 czerwca 2008 r. Dyrektora OPS w sprawie procedury i obiegu dokumentów w sprawach egzekucyjnych.

upoważnień dla Kierownika DŚR i jego zastępcy. Dyrektor OPS poinformował, że formalnie uregulowano ww. procedury Zarządzeniem Nr 1/2012 z dnia 13 lutego 2012 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu wydawania decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu należności przez dłużnika alimentacyjnego niezwłocznie po zakończeniu okresu świadczeniowego.**
- 2. Podjęcie działań zapewniających terminowe wystawianie tytułów wykonawczych, tj. niezwłocznie po upływie terminu określonego w decyzjach o zwrocie należności z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.